

TARIFNA POSTAVA DELA UPRAVNEMU SVETU PREGLAVICE.

Dva člana utegneta odstopiti radi razvojenosti v tolaženju njenih določb.

PREGIBNO TARIFO JE JAKO TEŽKO PRAVILNO TOLMAČITI.

Washington, D. C., 6. marca. — Tarifna komisija je v skladu s poplnege zastanka v določanju, kako postopati v raznih določbah pregibne tarife, sklenila za sedaj opustiti to tarifo, ter preiskati same tiste točke, v katerih so si komisarji večkratni skladi.

Predsednik Harding ve dobro, da so komisarji razvojeni. Zato bo moral potem, ko se vrne iz Floride rešiti to vprašanje, ki se predvsem tiče točke 315, v kateri se nikakor ne morejo zediniti odseki člani.

V nekaterih krogih govore, da je pričakovati izstopa dveh članov iz tarifne komisije, če ne bo v kratkem odpravljen omenjeni zastanek v komisijem delu.

Čuditi se je, da sprejme kongres postavo, katere ne more potem pravilno raztolmačiti komisija, ki ji je poverjena njena izvedba.

O novi tarifni postavi je bilo pred sprejetjem veliko govorjenja in prerekanja. Republikanska glasila so jo zagovarjala, demokrati pa jo bila nasprotna s političnega stališča, delavstvo pa ji je sovražno, ker so njene določbe proti delavskemu interesom.

Sedaj je prišla sama komisija do prepričanja, da jo je zelo težko tolažiti, ker se njene določbe tako neprijetno pregibne, da jih tolažiti na ta ali oni način, ti vseeno lahko s isto pravico nasprotnik ugovarja.

Taka nejasnost pa ovira, če že ne onemogoča vsakega dela. Na vsak način zahteva veliko več časa, kakor bi ga, če bi bile postavne določbe popolnoma jasne in enostavne.

Tarifna postava je ena najvažnejših delovnih odredb. Od nje je odvisno preživljanje vseh industrij v državi, od nje je tudi veliki meri odvisno to, kakšne razmere vladajo med delavstvom. Zato je kongres naredil veliko napako, ko je sprejel republikansko tarifo, ki je nepopolna in za delavstvo krivična.

NEWYORSKA BORZA UKRADLA POL MILJARDE OD VOJNE SEM.

New York, N. Y., (Fed. Press.) — Newyorská borza, ki je najmočnejša postavno organizirana finančna korporacija na svetu, je označil okrožni pravdnik Banton za tolpo tatov, ki so ukradli več kakor pol milijarde dolarjev od svetovne vojne sem. Ta pravdnikova izjava je bila izdana, ko je prišla borza boj proti visoki postavodajni predlogi, ki gre za tem, da bi imela država pravico nadzorovati in urejati delovanje in poslovanje njenih članov.

Newyorská borza je tako silna, da občuti njeno moč vsaka obdoba v narodu. Ta ustanova izvaja častokrat oblast nad življenjem in smrtjo tveganj in zavodov, ki so na tisoče milijonov od nje. Newyorská borza vlija zaen s škakljo pšenice jama sloves, da je eden najsilnejših in največjih igralnih zavodov na svetu. In vsem svojem obstanku je bila odgovorna edino sama sebi. Njene samovoljne odločbe v mnogih finančnih zadevah so končne. Proti njim ni noben ugovor mogoč.

300 ŽIDOV MORA NAZAJ V EVROPO.

Washington, D. C. — 300 židov, moških, žensk in otrok, iz Poljske in Rumunske je že več mesecev čakalo na Ellis Islandu, kjer jim oblasti dovolijo vstop v to deželo. Ali sedaj jim je v skladu s pomožnega delavskega tajnika Whita še to upanje splavalo po vodi. Po tem ukazu se morajo namreč vrniti, odkoder so prišli.

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Možje prohibicije v Washingtonu so vsi iz sebe, ko je bila objavljena lista visokih javnih uradnikov in kongresnikov kot odjemalcev tihotapskega žganja.

Predsednik Harding je pred odhodom v Florido iztesel jezo nad stavkajočimi železniškimi mehaniki.

Inozemstvo.

Anglija ne mara intervenirati v Ruhr, ker se boji vojne s Francijo.

Ubijanje nemških delavcev v Ruhr se nadaljuje.

Turška skupščina odklonila lozansko mirovno pogodbo.

Kanada je prvič nastopila kot samostojna država.

Proces proti rudarjem iz Herrina.

Državne priče ponavljajo "storije" iz prve obravnave.

Marion, Ill. — Državne priče, ki nastopajo že četrty dan proti šestim rudarjem, ponavljajo stare "storije", ki jih je občinstvo že slišalo pri prvi obravnavi, pri kateri je bilo vseh pet obtožencev oproščenih.

Otis Lawrence, stavkokaški strojevodja v službi premogovniškega barona Lesterja, je pripovedal o znanem pohodu skebov in gardistov med dvema vrstama oboroženih stavkarjev na herrin pokopališče dne 22. junija m. l. Priča je identificirala obtožence Filipa Fontanetto kot stavkarja, ki je z revolverjem v rokah podil stavkokaže in hotel je tudi ubiti, ubiti, toda rešil ga je neki vojak, čigar ime je prenevarno streljati v gnebi, ker bi krogla lahko zadela katerega njihovih tovarišev.

Porotniki so slišali staro povest, kako je Otis Clark imel govor na cestnem križišču in pozival stavkarje, naj ubijejo vse skebe in nikomur ne prizaneajo.

Priča John Pittman je bila odklonjena po odloku sodnika, ker ni bila pravočasno pripravljena zagovorništvu.

Druga priča William Cairns se je zvjala pod izpraševanjem, ki ga je vodil zagovornik Stone. Cairns je priznal, da je pri prvi obravnavi govoril neresnico, ko je dejal, da so bile telefonske žice z rudniško pisarno prerezane na dan izgrediv; zdaj pravi, da niso bile prerezane.

Cairns ni mogel identificirati Hugh Williisa, odbornika rudarske organizacije, ki sedi med obtoženci. Dejal je, da je slišal, ko so mu drugi pravili, da se je Willis pripeljal v avtomobilu na lice izgrediv in dal povelja stavkarjem.

SMRTNI PADECI VPRIČO TISOČERIH ŽIJAL.

New York, N. Y., 5. marca. — Vpričo tisočernih in tisočernih radevdnih žijal je padel Harry F. Young, znan pod imenom "Gloveška muha", ter se ubil, ko je v službi premikajočih se slik polizkušal splezati na vrh hotela Martinique.

Ženske so jelo omedlevati, in splošna zmešnjava se je pričela. Poklicisti so morali policijo na pomoč, da so mogli odstraniti žrtev in da se je zopet pričel cestni promet.

Take vratolomnosti zahtevajo dan za dnem po več žrtev. To bi naj privedlo ljudi k prepričanju, da so taka početja skrajna nemunst, in da je poznansko veliko pametnejših in koristnejših stvari, ki naj bi jih kazala gledališka občinstva. Vratolomno plezanje svedoča včas, ali koristi pa ne undi ljudem nobene.

MICHIGANSKA LEGISLATURA GLASOVALA PROTI SMRTNI KAZNI.

Lansing, Mich., 6. marca. — Spodnja hiša michiganske legislature je danes glasovala o predlogu za smrtno kazen ter jo odklonila s 51 proti 46 glasovom.

ADMINISTRACIJA NI DOSLEJ UTRLA POTI HARDINGU.

Predsednik čuti, da bo druga polovica njegove službene dobe odločila njegovo nepotno izvolitev.

VSE KAŽE, DA SE MU NE O- BETA PREVEČ LEPA PRIJKA.

Ormond, Fla., 6. marca.

Predsednik Harding je lahko prvič po dvehletnem službovanju v miru pregledal, kaj je njegova administracija storila v dveh letih, in česar ni izpolnila, kar je bila obljubila ob svojem nastopu v Washingtonu. Sicer je imel mr. Harding vsako leto nekaj poštne. Ali vsi tisti dnevi so bili navezani na službene posle, ker je bil kongres vedno na zasadanju. Pol službene dobe predsednika Hardinga je stvar zgodovine, ali nerazdelno s tema dvema letoma je spojen zaključek, da bo čele druga polovica njegove administracije določila, ali more sploh še upeti na ponovno izvolitev.

Prvi dve leti sta bili zelo suhl. Njegova administracija mu je tako omogočala vladanja podira skoraj vse mostove, preko katerih bi mu bilo mogoče priti do ponovne izvolitve.

Če pregledamo hipno vse dogodke, ki so se pripetili tekom minulih dveh let, moramo reči, da je bila Hardingova administracija domala v vseh svojih korakih delavskim tečajem popolnoma neprijazna, nasprotno pa se je izkazala za veliko prijateljsko kapitalističnim interesom. Ni nam treba natevati vsega. Treba je pogledati le na to, kako se je obnašala v zvezi s stavkarskimi in premogarskimi stavkami, pa je povedano mnogo, če že ne vse.

V stavkarske zadeve se je administracija vmešala s intenzivno pozornostjo in aktivnostjo. Republikanska stranka je bila že itak vedno stranka veleindustrijskih interesov, in delavstvo ni moglo bogve kaj pričakovati od administracije iz njene srede. Ali delavske zahteve so bile tako pravične in nepretirane, da bi moral dati vsak nepristranski in samostojni delujoč človek prav delavskemu prizadevanju.

Po železniškarski in premogarski stavki je predsednik skoro vse domače zadeve poveril kongresu, ki je streljal tekom teh dveh let take politične koele, da bi jih človek ne mogel pričakovati skoro od nikogar.

Republikanski kongres in sedanja administracija nista z nobeno rešitvijo postala Hardinga poti z rožami. Ali kljub temu upa, kakor je žuti, predsednik še enkrat stopiti v volilno areno ter se boriti za ponovno izvolitev.

Mnogo bridkih ur so napravili administraciji "radikalni" kongresniki, ki se ne marajo več kar meniški tebiški pokoriti gotovim velekapitalističnim vsamogonikom v tej državi.

Predsednik je sedaj na političnih. Ali gotovo pa so to dnevi mirnega presojanja vsega, kar se je zgodilo tekom njegove dvoletnne službene dobe.

Delavstvo nima ničesar pričakovati niti od republikanske, niti ne od demokratične administracije. Zato je potrebno, da pokaže to z volilnimi listki ter odda svoje glasove svojim lastnim kandidatom.

BOJ ZA SVOBODO GOVORA V WEST VIRGINIJI.

Charleston, W. Va. — (Feder. Press.) — "American Civil Liberties Union" iz New Yorka je poslal dva zastopnika v kraj Logan v Zp. Virginiji, kjer caruje šerif Don Chafin, močniti valpet premogovniških baronov. Zastopnika imata nalogo, govoriti na javnih shodih o pravicah delavske organizacije. Prvi shod se je vršil zadnje nedelje v sodniškem poslopu v Loganu. Don Chafin ni motil shoda. Zastopnika pa nista zadovoljna s prvim shodom in bosta nadaljevala boj za svobodo govora v državi, ki ne pozna te svobode.

ŽIVLJENJE MULE JE VEČ VREDNO KOT ŽIVLJE- NJE DELAVCA.

Phoenix, Ariz. — (Fed. Press.)

— Relativna vrednost življenja mule in delavca je bila na dnevnem redu nižje legislaturne zbornice države Arizone. Poslanec so odglasovali, da je mule več vredne kot človek in prisodili \$650 odškodnine lastniku mule, ki je poginila pri nesгоди na državni cesti. Vdovi delavca, ki je ponesrečil na cesti je pa zbornica priznala \$600 odškodnine.

Anglija neče interveni- rati v Ruhr.

Delavska stranka zahteva skotje. Socialisti v Nemčiji nasodovoljni s Čunovo izjavo.

FRANCOZI NADALJUJEJO S PORUŠANJEM NEMŠKIH DELAVOV.

London, 7. marca. — Včeraj je bila debata v angleški zbornici radi konflikta v Ruhr. Izšli so jo delavski poslanci. Ramsay MacDonald je v imenu Delavske stranke predložil resolucijo glede intervencije. Zahteval je, da Anglija povabi francosko in belgijsko zbornico, naj izvolita poslušna odbora, ki se snideta s odborom angleške zbornice in odbori vseh treh zbornic potem skupno rešujejo vprašanje reparacij.

MacDonald je v dolgem govoru utemeljil resolucijo, rekoč, da Anglija igra zelo klaverno vlogo, ker čaka in čaka. Situacija je nevarna; lahko se izmeni nova vojna v Evropi. Govorili so še drugi listoriti in liberalci, ki so podpirali resolucijo.

Ministrski predsednik Bonar Law je odgovoril, da se strinja s mnogimi stvarmi v resoluciji, toda še ni zrel za intervencijo. Francija bi smatrala tak korak za sovražni čin in angleška vlada neče prevzeti odgovornosti za posledice, Anglija ne more prisiliti Francije na drugo pot drugače kakor s silo in to pomeni vojno.

Debata je bila zaključena brez glasovanja o resoluciji.

Berlin, 7. marca. Voditelj socialistične stranke v Nemčiji so skrajno nezadovoljni z včerajšnjim govorom ministrskega predsednika Čuna v zbornici. Čuno je dejal, da edino treta stranka je v stanju narediti mir v Ruhr; to se pravi, da edino intervencija more obnoviti pogajanja med Nemčijo in Francijo. Nemčija se ne gane, dokler se francoske čete v Ruhr. Čuno je poudarjal, da Nemčija nima orožja za vojno; njeno edino orožje je pasivna resistenca, in ta se bo nadaljevala. Zunanji svet samo še gleda, ali enkrat mora biti tudi svetovni dvor in takrat pride pomoč za Nemčijo.

Čuno je na dolgo slikal francoske zločine v Ruhr. Francozi imajo v Ruhr pet divizij vojaštva, 75 tankov in sto eroplanov. Orožje je brez pomena, če je nasprotna stranka razorožena: sovražnik lahko seka zrak s sabljami. V dveh mesecih okupacije so Francozi dobili 74.000 ton premoga iz Ruhra, to je malo več kot jim je Nemčija prej dala v enem dnevu.

Nacionalisti so burno aplavdirali, ko je Čuno končal.

Duesseldorf, Nemčija, 7. marca. — Krvavi incidenti so mnoge v Ruhr. Ni ga dneva, da ne bi prišle vesti, da je bil kdo ubit tuhtam.

Včeraj je francoski vojak v Bochumu prebodel nemškega civilista z bajonetom in pustil truplo ležati na cesti. V Bueru je Francozi ustrelili nemškega rudarja, ki je šel na delo, nakar so rudarji v dotičnem kraju zastavkali. V Hordu sta bila težko ranjena neki inženir in kovač. V Essenu so Francozi oddali več kot sto streliv, ko so napadli neke gostilno in izgnali goste na plano.

Železničarji so se odločili za štirinajstdnevno stavko.

Brezposelnost v Ruhr je vedno večja. V Duesseldorfu je 25.000 delavcev brez dela in v Kolinu 10.000.

Angleška okupacijska čuna je popolnoma obkoljena od francoskih posadk. Angliji so kakor otol.

KANADA PRVIČ NA- STOPILA KOT SA- MOSTOJEN NAROD.

S tem svojim nastopom je povedala sveta, da ne mara za angleško gospodstvo.

CANADSKA VLADA SKLENILA POGODBO S TO DRŽELO.

Ottawa, Ont., 7. marca.

Prvič v svoji zgodovini je Kanada sklenila pogodbo s tujim narodom brez vsakršne intervencije od strani angleške vlade, in ne da bi kak zastopnik londonskega vnajnega ministarstva podpisal listino.

Konvencija med Združenimi državami in Canada — eden sadnjih dokumentov, ki so imeli priti pred kongres, odgođen sadnjo nedeljo opoldne — je nosila podpis našega vnajnega ministra ali državnega tajnika Hughesa za ameriško vlado in pa Ernesta Lapointeja za canadsko vlado. To je zopet en korak več na poti, po kateri se Canada bliža položaju svobodnega in neodvisnega naroda. In to se pa ni zgodilo brez borbe s gospodo na Downing ulici v Londonu.

Lapointe je prejel sadnji teden, ko je bil na agitacijskem potovanju iz Ottawe najnujnostni poslov, naj gre nemudoma v Washington. Tu bi bili radi videli, da bi naj bila pogodba glede uravnjanja ribištva ob pacifiški obali sklenjena, še preden bi se razšel 67. ameriški kongres.

Pogodbine določbe so bile sprejete še pred dvema mesecema, ali to, da je ministrski predsednik zahteval, naj Canada postopa samostojno v sklepanju pogodb canadске vlade, je ustvarilo hudo opozicijo v Londonu, in veleposlanik Auckland Geddesu se je poskušalo zavleči to zadevo.

Ko je Lapointe zapustil Toronto ter se odpeljal proti Washingtonu, je imel s sabo navodila od strani ministrskega predsednika Kinga, naj nosi pogodba le podpis canadскеga zastopnika in državnega tajnika Hughesa. Naročeno mu je bilo, naj obvesti veleposlanika angleške vlade v Washingtonu v tem smislu in ne dopusti, da bi dokument podpisal veleposlanik Velike Britanije v imenu canadске vlade.

Dospevi v Washington, je bil Lapointe odveden k veleposlaniku, kjer so mu povedali, da se je angleški ministrski predsednik Bonar Law uklonil nujnosti te zadeve ter dovolil sklep ribiške pogodbe brez angleške intervencije.

SODNIK, KI JE SAM SEBI NA- LOŽIL GLOBO.

Savannah, Mo., 5. marca.

Sodnik Guy B. Park je prišel sedem minut prepozno v svoj urad.

Zato je nemudoma uvedel sodno postopanje proti sam sebi ter si naložil globo po \$1 za vsako zamujeno minuto.

"Guy B. Park, obtoženi ste, da ste prišli sedem minut prepozno," je dejal. "Ali ste krivi, ali niste krivi?"

"Kriv, vaše velemošnje."

"Potem pa vas kaznujem z globo \$1 za vsako zamujeno minuto."

ček na francosko-belgijski štiti, ki se vleče od Švice do Holandije.

Pariz, 7. marca. — Francoska vlada je sklenila obdržati vojaške rekrute iz leta 1921. pod orokjem do 1. junija. Rekruti so imeli oditi v civilno življenje 1. aprila. Teh vojakov je 45.000. Sklep se tolaži, da vlada najbrž sluti dolg in težak konflikt v Ruhr in hoče imeti več vojaštva na razpolago.

Washington, D. C., 7. marca. — Tajnik za trgovino je prejel veliko škvelo pritožb od ameriških trgovcev, ki so prizadeti v Ruhr. Hoover je vse pritožbe izročil tajniku Hughesu. Zaenkrat ne bo administracija storila nikakšnega koraka, ali če se bodo razmere v Ruhr nadaljevale, bo Harding prišiljen opozoriti Francijo na kršenje pravic svobodne trgovine med Američani in Nemci.

RUSKI DELAVCI POSLALI 800 VAGONOV ŽITA NEMŠKIM DELAVCEM.

Moskva, 7. marca. — Vseruske delavske unije so včeraj poslale 800 vagonov žita delavskim unijam v Nemčiji v svrhu nasičevanja stavkarjev v Ruhr. Predsednik organizacije Tomski je istočasno brcnjal delavcem v Ruhr: "Držite se moško! Čim energičneje se upirate, temprej vam pridejo francoski delavci in proletariat vsega sveta na pomoč."

Turška skupščina za- vrgla pogodbo.

iz Carigrada je prišla vest, da Turki nečejo lozanskega mira.

London, 7. marca. — Reutersova depeša iz Carigrada se glasi, da je velika narodna skupščina v Angori zaključila, da so lozanska mirovna pogodba zavrgla, ker je proti principom nacionalističnega programa turške republike.

Skupščina je pooblastila vlado, da naj obnovi pogajanja za mir na temelju sledečih pogojev:

Vprašanje Mozula se ima rešiti ločeno od drugih problemov; finančna, ekonomska in administrativna vprašanja morajo biti razrešena v soglasju s popolno neodvisnostjo Turčije; okupirani teritoriji morajo biti izpraznjeni v najkrajšem času, ko bo podpisan mir.

Carigrad, 7. marca. — Med Grki in Turčijo je razmerje sopeno napeto. Spor je nastal radi samenjavanja beguncev. Grška vlada je obvestila Turčijo, da nima več prostora za nadaljne begunce iz Male Azije, da se Grki izloče brez odlaganja.

SENATOR BORAH SE JE ZA- VEL ZA POLITIČNE JETNIKE.

New York, N. Y. (Fed. Press.)

"Ti politični jetniki vlade Združenih držav ne trpe samo za pregrehe, zaradi katerih niso bili obsojeni, nego tudi za reši, soper katere ni najti odredb v kriminalnem zakoniku. Takšno postopanje s našimi državljani, pa naj bodo to visoki ali nizki, pametni ali nespametni, ali pa napak v svojih nazorih, tira našo vlado v zaničevanje. Takšno postopanje je protistueja naših sodik, sametavanje najpoglavitejših načel ustavne vlade."

Tako je govoril zvezni senator Borah na javnem shodu v gledališču Lexington pod pokroviteljstvom veteranov iz svetovne vojne. Ta javni shod se je vršil za osvoboditev političnih jetnikov.

"Vreči ljudi v ječo," je dejal senator, "radi njihovega političnega prepričanja in jih držati tamkaj, ker so člani nepopularne organizacije, je največja tiranija. To je bistvo despotizma."

RUSČINA NAMESTO FRANCO- ŠČINE V NEMŠKIH ŠOLAH.

Berlin, Nemčija, 8. marca. — Na Nemškem bo brzkopne zavzela rusčina mesto francosčine v nemških šolah. Ogorčenost nemškega prebivalstva nad francoskim pustolovstvom v Ruhr olajšuje agitacijo za to prenosno. Sedaj ima francosčina prvo mesto med tujimi jeziki in angleščina drugo. Razni činitelji delujejo sedaj na to, da bodi angleščina kot prvi svetovni jezik na prvem mestu, na drugem pa rusčina, ki je matična vsem slovanskim jezikom in praktične važnosti za Nemce vsled nastalih kupčijskih odnosov med tema deželama.

Malenkost: pet Ircev ubitih.

Dublin. — Razstrelba skrite mine, katero so položili republikanci v Knocknagahela, je 6. marca ubila tri časnike in dva prostaka svobodne države.

Guerilska vojna na Irskem se nadaljuje kot ponavadi.

VREME.

Chicago in okolica: V petek oblačno ip mrzlo. Severovzhodni vetrovi. Temperatura v sadnji 24 urah: najvišja 33, najnižja 26. Salinec izide ob 6.13, zalide ob 6.49.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrne.

Narodna: Zedinjena država (sven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.62 na tri mesece, in za izposojnino \$8.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Jan. 31-23) poleg valnega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

DRŽAVNA POLICIJA POSTAJA NEPOTREBNA INSTITUCIJA.

Medtem ko se podjetniki v državah, v katerih nimajo državne policije, trudijo dokazati, kako potrebna naprava je državna policija, prihajajo glasovi iz držav, v katerih imajo to institucijo, da je nepotrebna.

Zdaj prihaja glas iz Zapadne Virginije, da farmarji nimajo nobene koristi od državne policije, dasi ravno naglašajo povsod podjetniški in finančni privatni interesi, da je državna policija potrebna vprav zaradi farmarjev, ki žive razstreseni po deželi brez varstva.

Koliko koristi imajo farmarji in drugi navadni državljani od državne policije, ako ne pripadajo k privatnim podjetniškim ali finančnim krogom, je povedal državni senator Hill v legislaturi. V letu 1921 je bilo porabljenih za državno policijo \$450,000. Večji del te svote je bil porabljen za državno policijo v dveh okrajih, v dva in trideset drugih okrajih pa niso niti enkrat pozvali državne policije.

Senator Hill je zbral tudi veliko dokazov, kako brutalno je nastopala državna policija napram osebam, ki jih je aretirala. Tako priča neki Edward Recktor, da je državna policija prerezala njegov šotor, ko ga je prišla aretirati. Na to je polila jed, ki se je kuhala, s petrolejom. Zlomila je gugalnik in pobila posodo. On, njegova žena in njegovo dete so morali oditi lačni v zapor. Državni policaj je nanj nameril puško in mu ukazal, naj dvigne roki kviško. Rekel je, da so mu v glavnem stanu državne policije naročili, da naj ne govori z osebami, katere ima aretirati, ampak naj jih postreže ako se udajo ponižno njegovi napovedi. Po dva in dvajset dneh so Rectorja izpustili iz zapore, ne da bi bil obtožen kaznjivega dejanja.

Okraja, v katerih je bilo izdanega največ denarja za državno policijo, sta pod kontrolo premoženjskih podjetnikov. Ljudstvo v vsej državi je torej plačevalo na davkih, da je lahko državna policija aretirala na željo premoženjskih podjetnikov nedolžne ljudi, kot se je to zgodilo v zadevi Rectorja. Mesto da bi državna policija varovala Rectorja pred aretacijo, je pa aretacijo še sama izvedla.

Tudi v Zapadni Virginiji so pripovedovali, da bo državna policija zaščitnica vseh, posebno pa farmarjev. Praksa je dokazala nasprotno in zagradelj danes kličejo v Zapadni Virginiji: "Proč z državno policijo." — "Nepotrebna je."

MAJHEN VPOGLED V PRIVATNO UPRAVO INDUSTRIJ.

Kadar se pred senatnim odsekom vrše preiskave o privatnih industrijah, tedaj se včas posveti v tudi v tak kotiček, o katerem bi privatni industrijaki in finančni interesi najraje videli, da ostane zavrt pod privatno kontrolo. Glavno je velika in dobro rejena denarna mošnja. Korporacija, ki lahko razpolaga z denarjem, vodi tudi "uspešen" boj proti konkurentom.

Tako se je na pr. izvedelo, da nekateri uradniki Standard Oil družbe prejemajo na leto po sto pet in dvajset tisoč dolarjev plače. Kompanije pod tem imenom določajo cene, ki jih morajo sprejeti druge "neodvisne" kompanije.

Kdo so uradniki, ki prejemajo tako visoke plače? Ali so mogoče inženirji, ki so iznašli enostavnejše procese za čiščenje naravnega olja? Ali so mogoče kemičarji, ki so znali naravno olje tako razdeliti, da se dobivajo iz njega razni produkti? Kajpaše! Tako visoke plače prejemajo gospodje, ki sede v upravnem svetu. To niso inženirji in kemičarji, ampak ljudje, ki imajo precej delnice pri družbi, veliko zasebno premoženje, ali pa advokati, ki pomagajo družbi, da se lahko izogne raznim postavam, ali ki delajo na to, da zakonodaja ne sprejeme postav, ki bi družbo obdavčile ali jo obremenile na drug način. To pokazuje, da niso tisti najboljše plačani, ki so najsposobnejši v industriji.

Drugo razkritje nam pove jasno, da konkurenca ne postoji med raznimi družbami. Najmočnejše družbe določijo cene, druge bolj šibke družbe pa morajo ubogati. Ako pravijo najbolj bogate družbe, da se gazolin podraži, tedaj ga morajo podražiti tudi druge družbe. Ravno tako se godi, kadar pada cena.

Naše družinske razmere.

Chicago, Ill. — Drage "družinske razmere"! Naveličal sem se že vas, ker prvič jemljete "Prosveto" dragocen prostor, kjer bi lahko stalo kaj boljšega in bolj podučljivega kot pa klepetanje o družinskih razmerah. Jaz se ne bom razburjal zaradi takih oglasov, kakor je bil tisti "za divorsane ne maram", pa magari če izide vsak dan, še manj pa nad upravo "Prosveto", da jih priobčja, kajti oglaš prinesejo denar, brez katerega ne more izhajati noben list. Dotični oglaševalci je pač svoj oglaš plačal, saj drugače ne bi bil priobčen, in tako je upravičen oglaševati kot se njemu ljubi. On gotovo ni mislil s tem koga žaliti, ampak je dobrohotno dal na znanje, kako boče in kake ne. S tem je morda prihranil marsikateri trud in neprijetno razočaranje ter obenem pokazal svojo odkritost, ki ravno pri ženitvi igra tako važno vlogo.

Nihče mu ne more dopovedati, kakšna bi bila dobra zanj, ker sam to najbolje ve. In tako si vsakdo želi dobiti po svoji volji, pravice za izbiranje pa ne moremo nikomur kratiti. Čemu torej toliko napačenja na tistega revčka, ki je valed okoliščin prisiljen iskati nevesto potom časnopija. Ali prej še niste videli ženitvenih ponudb v kakem listu in je-li ta prvi, ki ne mara "divorsanih"? Ali mu je kdo stivil vprašanje, zakaj ne mara ločenih žensk? In ali mislite, da bo potem pobral vse "divorsanke", ko jih bo dobil dovolj na usessa. Ali mislite, da se bodo potem družinske razmere izboljšale, če celo "Prosveto" napelimo s takimi razpravami? Nikakor ne!

Priporočal bi, da vsak sam sebe skuša poboljšati kakor v družabnem smislu tako tudi v izobrazbi, pri čemur moramo drug drugemu pomagati, da se šloveski družabni red čimprej izboljša in nepotrebne izginejo od nas. Edino to bo pomagalo do boljših razmer in "Prosveta" nam vedno kaže pravo pot do zaželenih ciljev.

Sicer ne bomo šloveske družbe poboljšali čez noč, ampak izboljšanje se lahko le od leta do leta. Kakor je dolžnost zakonskih, da drug drugemu delajo dobro, tako je dolžnost vseh narodov, da se podpirajo in ne razdirajo prijateljstva med seboj. Kadar bo do ljube spoznali svoje dolžnosti in jih izpolnjevali, ne bo med zakonskimi prepripirov in še manj "divorsov", med narodi pa ne izkoriščanja in ne pobijanja. — Zvest čitatelj "Prosvete".

Is Washingtona. — Slučaj je hotel, da se je iz malega ženitvanskega oglasa razvila prav živahna in umestna polemika o naših družinskih razmerah. Uredništvo Prosvete je slovenski napredni javnosti napravilo uslugo, ko je v listu po priliki določilo prostor pod posebnim naslovom. Diskuzija na tem polju se ne katerim dopisnikom zdi precej nova, morda neumestna, vsaj tako sodi naš vrli kritik, po katerega mnenju je namenjena Prosveta za vse drugačno omiko kot pa za razkrivanje zakonskih brangotin, in kot take, naj se jih s enim mahom ignorira. Seveda ja naš zakonski mož upravičen povedati svoje mnenje.

Po mojem mi to vrste polemike prav nič novega ali neprikladnega za javnost, le vsak dopisnik naj se strogo drži verodostojnosti, izogiblje naj se tudi osebnosti. Ako se pa to ne bo vrtilo, bo morala Prosveta svoj tozadevni predalek pokriti s čem drugim. Slovenskemu občinstvu, ki čita tudi angleške liste, je gotovo znano, da so skoro v vsakem lokalnem ang. listu družinske polemike. Veliki listi pa imajo baš zato dobro plačano pisatelje, ki odgovarjajo na razna tozadevna vprašanja.

Slovene smo precej ponosni in tudi smemo biti na svojo svobodomiselnost ali naši zakonski moše kaj neradi priznajo porejio iste tudi svojim ženam. Vzemimo na primer slučaj, da nekdo opozori našega rojaka, da ima ženska po altruističnem pravilu, čeprav omožena, iste pravice kot mož. Ravnotako lahko ona odloča, rebelira ter vrže raz sebe nje neznozen zakonski jarem. Če je rojak napreden, bo morda naredil parkrat kisel obraz, parkrat bolj težko požri aline in to priznal, ampak doma bo vladal na prejkot kak oholi aristokrat. Največje napake storiijo moše,

ako mislijo, da se bodo pustile ženske tiranizirati. Dandane je treba več diplomacije.

Jako mučno je gledati slučaj, ko naš rojak vprico gostov omalovaluše svojo zakonsko tovarišico; če hoče ona kaj reči, pa je zasmešljivo ustavi nad pripovedovanjem s besedami: Kaj pa ti veš o tem? Tiho bodi! Ženo tako izražanja kruto žalijo in bi se nikdar ne smela vrčiti razun morda med štirimi očmi, a še takrat bolj podučljivo nego karajoče.

To je samo ena primera, ki se nanaka samo na omožne zakonskih parov, ki se pokazujejo celo v javnosti. Prostor pa ne dopušta, da bi opisal moja opazovanja glede bolj intimnih odnošajev poročenih, ki so mnogokrat pod vplivom pijske naravnosti škandalozni in tvorijo prve kali razdora.

Naši moše se kaj radi izgovarjajo, da mož mora biti gospodar (bos) v hiši, kajti akoraj vsaka ženska trpi na nepremišljenosti, potratu, lenobi in sto enakih napakah. V tem osiru imajo moše v nekaj slučajih prav, toda dandane je nadvlada nad ženskami precej težka reč. Mož mora vladati tako, da se žena temu prav malo zaveda. Treba je natančne preštudirati značaje, stremiljenje in razne druge želje žene, ter tudi vse njene slabe lastnosti umetno izigravati v korist obeh. Naučiti je treba, žensko, da nikdar ne prosi usluge, ako sama ni pripravljena storiti protiusluge. Pravila enakosti je treba utaniti globoko v njen spomin kot se spodobi med tovariši v skupnem življenju.

Veliko krivice tudi delajo slovenski moše in fantje, ker ne pajo dovolj na svojo vnanjo in telesno snaknost. Kakorhitro se neko omeni, se prične zasamarjeti. V umazani in zašmarni obleki hodi sem in tja, vseno mu je, če ima usta snakna ali ne in če ima pol palec dolgo brado. Dalje je tudi le prevelika večina naših mož, ki so prava duševna pokopališča, sama melanholija jih je, odseva jim iz oči, in z njih hoje in kretanje. Kje je mogoče, da bi se po naravi bolj živahno, a manj razsedno žensko bitje kvelo dalj časa v taki ledenici, ako je prav slučajno tam nasedlo?

Med druge napake naših mož, ki se pa polagoma izgubljajo, bi naštel še te-le: Neupravičena ljubosumnost, prepovedovanje lišpa, vedno držanje za predpamki, če, da sama ne sme nikamor. — Kaj čudno in neverjetno se bo komu zdelo, če povem, da se med našimi možmi, ki tako radi doma "zapovedujejo", nahajajo takozvani feministi, ki mislijo, da imajo žene vedno prav. Tah seveda ni mnogo in še oni so večinoma samci. Ni tako in drugačnega mnenja sep, namreč, da so naše nežne polovice marakje bolj pomanjkljive, kar bomo videli v sledečem.

Zelo mnogo naših žena in deklet je, ki so naravnost nesadostne kuharice. Deklica je morda ujeta fanta s svojimi očmi, ali obdržala ga bo za njegov šolodec, kajti "ljubezen gre skozi šolodec." — Pred nekaj leti sem se nastanil pri neki Slovenki v Ohiju; prej sem bil pri amerišanski hrani. Pri teh Slovincih so imeli fine vrtno nasade in pridne roke so znale pripraviti slastno konzervirano sadje vseh vrst, ali dišna Slovanka me je vsako jutro skoz tri tedne hranila s "vinisom", kar bi usmradilo samega peklišenke. Če bi bil jaz njen mož... Dišne Američanke, ne vse, bi lahko v kuharski umetnosti marsikaj naučile naše Slovence.

Hudo tudi zadene nekatere naše žene zanikrost v domači obleki. Čestokrat opazimo naše žene doma po kuhinji, kakor bi jih pravkar izstrelil kak Komljanec z gnojnega koša. To je ravnotako pri tu rojenih. Misliijo, če so jim moše obljubili večno zvestobo pri poroki, da se jim potem ni treba več dobrihati, snatiiti se in drugače gledati na idealnost kot so gledale nekdaš kot ljubice.

Ej, dekleta, ako boste zapustile romantično, bodo pa druge zavzele vaša mesta. Ženstvo sploh se danes še nahaja v štadiju razvoja, katerega je možki še prekoračili. Noben dober opazovalec ne bo trdil, da je ženska bolj oskoderena nego mož, in manj razsedna v gotovih velevažnih vprašanjih kot mož. Tudi ženske imajo sposobnosti, v katerih prekašajo moše, kakor v ljubezni in sovražstvu. Ni pa treba misliti ženam, da je s ločitvijo vse doseženo, kajti mnogokrat se katerra ravno pri tem opeče. Ločitev zakona je tu in bo ostala. Ako dva ne moreta živeti skupaj, ni nič bolj slo-

sinako kot ju siliti. Upajmo, da s tem, ko se bomo ločili in ženili, dosežemo oni višek duševnega razvoja, da ne bo treba srednjeveških zakonov, ki se spadajo v barbarizem, temveč bo tista sila ljubazen, ki nas bo družila. — O. K.

SLIKE IZ NASELBIN.

Imperial, Pa. — Ni veselih novic, da bi jih poročal. Obrat v premogorovih je le bolj slab. Ves zimski čas smo delali komaj po tlo do štiri dni na teden. Ponavljati se je začela bolezen "flu", pa sedaj še ne tako kruto in obošena kot je bila leta 1918. V kratki dobi je tu smrt uničila življenje trem članom društva Prostost št. 106 S. N. P. J. Prvi je umrl Jakob Turšič po tridnevni bolezi pljučnici, ki je za vedno zaspal dne 31. januarja. Bil je doma iz Podpeči, fara Prasorje na Notranjskem, in star 60 let. Zapuščal žalujočo soprogo.

Drugi je umrl Jakob Jamnik po dolgotrajni bolezi jetiki dne 13. februarja. On je bil doma iz vasi Dol. fara Sora na Gorenjskem. Umrl je v starosti 39 let po 13 letnem bivanju v Ameriki. Tu zapuška žalujočo ženo, hčerko in dva brata, in v stari domovini očeta ter enega brata.

Dne 17. februarja smo imeli tretjo žrtv. Za pljučnico je umrl rojak Andrej Opeka v starosti 35 let. Bil je doma iz cerkniškega okraja na Notranjskem ter zapuška tu žalujočo ženo in štiri mladoletne otroke, očeta, maečo, po pol brate in sestre.

Društvo Prostost št. 106 S. N. P. J., je vsakemu umrlemu svojemu članu nahajalo po en krasen venec ter vse tri v obilnem številu spremelo k zadnjemu počitku na tukajšnje pokopališče.

Vsem ostalim izrekam iskreno sožalje, pokojnim bratom pa šilim miren počitek. — John Jamnik.

Burgettstown, Pa. — Javljam žalostno vest o nesreči, ki se je pripetila dne 24. februarja v Neffsu, O. Toni Perčič, član društva "Bratstvo", št. 4 je delal onega dne in prejel popoldne plačo. Plačal je prvo za stanovanje, potem pa šel po opravkih v mesto. Ko je prišel domov, je prinesel s seboj revolver. Gospodinja je medtem šla v prodajalno, gospodar pa po plačo, tako da je bil sam doma. Ko pride gospodinja domov, je kmalu stila, da nekaj ni v redu, pogledala je v sobo in videla Perčiča ležečega v krvi na tleh. Predno se je rojak Perčič ustrelil, je napisal dve pismi kot nekak testament, vendar se ne ve se pravi vzrok samomora. V pisemu je samomorilec napisal, da je vzrok njegova tajnost, ki je ne sme izdati.

Pokojni rojak Perčič je bil jako priljubljen med ljudmi; vsak ki ga je poznal, ga bo težko pogrešal. Tu zapuška tri brate, enega v Minnesoti, drugega v Novi Mehiki in tretjega v Kaliforniji. Bratje se radi prevelike oddaljenosti niso mogli udeležiti pogreba. V starem kraju zapuška enega brata in tri sestre. Oče in mati sta mu umrli pred par meseci. Ranjki Perčič je bil iz vasi Zabuk, po domače Poljančev, pošta Brežice, občina Kastav v Istri.

Lepo se zahvaljujemo vsem rojakom v Neffsu, ki so počastili ranjkega pri pogrebu. Pogreb je bil velik in se je vrtil civilno. Hvale vsem, ki ste nas pri pogrebu pokojnika ljubezljivo sprejeli, drugemu Antonu pa bodi lahka zemlja! Naj mu bo sladek počitek v novem večnem domu. — John Matetič.

San Francisco, Calif. — Lakota, mati boleznii in revščina sploh sta navadni družici revnega delavstva. Kadar pihemo, poročamo drug drugemu le žalostne vesti in jezimo se nad gnlim sistemom toliko časa, dokler nam ne preneha biti srec v praih, kar pomenja za nas večni počitek. Preganjamo se od kraja v kraj in iščemo boljše sreče, zdravja itd.

Tako je delal tudi naš zvesti o-brat Heribard E. Salokar. Člani društva št. 260 v Uniontownu, Pa., vem, da ga pogrešajo, ker je bil, kakor znano, pri omenjenem društvu tajnik. On je bil napreden na društvenem polju v omenjenem mestu dokler mu je dopuščalo življenje. Prišel je v Kalifornijo pred osmimi meseci takat boljše zdravja, kar je bolehal na srčni boleznii. Skušal je tudi že Južno Ameriko. Tudi kalifornijsko podnebje ga ni ozdravilo in tak mu je smrt prekinila najdaljšo pot življenje dne 12. februarja, 1923, v najlepših le-

tih moške dobe v starosti 43 let. Pogrešalo ga bo tudi društvo "Tabor Slovanov", št. 304 in pogrešala ga bo naša dobra mati v tujini Slovenska narodna podpornaja jednota, ker izguba člana pomeni udarec za društvo in jednoto. Pokojnik je bil srčen, da ga je brat Stanko vse čas tukajšnjega bivanja denarno podpiral. Imel je podprgo od brata in tako od društva je niti ikal ni do zadnjega meseca pred smrtjo. Smrt je prišla zelo hitro. Ranjki se je pogovarjal s prijateljem v sobi, po tem pa se odstranil v sosedno sobo. Prijatelj ga je pogrešal in šel za njim, pa našel ga je mrtvega.

Društvo "Tabor Slovanov", št. 304 S. N. P. J. ga je pokopalo po njegovi želji potom cerkve na katoliškem pokopališču. Poleg S. N. P. J. je bil pokojnik član društva "Moosa". Kaj so napravili člani "Moosa" za pokojnika? Pošli so nekaj cvetlic, a pogreba se ni niti eden udeležil. Ko je vprašal pokojnikov brat Stanko za posmrtnino, so našli tisoč izgovorov, samo da bi ne izplačali. Kako je cela stvar rešena, ne vem, ker je brat pokojnika izročil zadevo advokatu.

Rojaki, zapomnite si, da je to še tretji član in naš rojak, ki je imel enake sitnosti s društvom "Moosa", potem pa še ni dobil posmrtnine. Zakaj se vtikati v tuja društva, ko imamo pri svojih jednotah vse, do česar upravišeni in dobimo od pravega časa svoj delež. Njim je samo treba redno plačevati mesečnino, to je očitvidno vse, kar imajo na brigi, kadar pa je član potreben podpore, da ne poznajo. Smotke so drage...

Bratu Salokarju naj bo lahka tuja zemlja, sorodnikom pa moše sožalje. — Peter E. Kurnick.

Ludlow, Colo. — Slabo je pri nas z delom, kajti komaj po en dan dela dobimo na teden in mislite si, kako težko izhajamo s pilnim zaslužkom enodnevnega dela v tednu. V velikih stiskah so tisti, ki imajo družine. Različne pedsodke si ustvarjajo nekateri, kaj naj bo vzrok, da ne delamo. Nekateri, elasti tisti, ki so med stavko opravljali delo, verujejo vse, kar jim nabroji superintendent, tako je umljivo, da ne vedo pravega vzroka brezdelju. Nevedneži trdiijo, da so dobili isto plačo kot je bila pred stavko, torej, da ni nikake škode, če so stavkokazili. Seveda smo dobili tako plačo, toda kake so druge razmere pri delu. Sedaj moramo nositi po rovu opornike po tri do štiri sto čevljev daleč. Če bi se šlovec pritožil, da zavrnejo, saj ni več unije torej se s delavci lahko postopa kakor hoče družba in njeni priganjači. Sklicujejo se tudi na to, da je sedaj za nas boljše, ker ni treba plačevati mesečnino, ker ni unije.

Tu je lep vzgled, kako daleč so tukajšnji delavci še za zavednostjo in kako potrebni so poduka. Prej so plačali po en dolar na mesec za unijo, a to jim je bilo preveč, sedaj pa, ko jim kompanija utrga najmanj po tri dolarje na dan, molčijo in so zadovoljni. Oni računajo samo na tisti dolar, ki bi ga morali dati uniji, a tisto, kar jim je vzelo od kompanije, kar bi ne bilo, če bi imeli unijo, tega ne upoštevajo.

Pozdrav čitateljem Prosvete, od—počlarja.

ČIKAŠKO MESTO BO ŠTELO L. 1950 OSEM MILIJONOV LJUDI.

Chicago, Ill. — Razvoj čikaškega območja, o katerem trde, da bo kot ena mestna občina štele l. 1950. osem milijonov ljudi, bodo tvorila mesta, trgi in vasi v območju 1,000 štirinajških milj.

Tega mnenja so bili uradniki iz 250 občin, ko so se sestali zadnjo soboto v Mestnem klubu. Vsi navzoči so izrazili upanje, da bo mesto rastle in rastle, in da je treba v tem smislu gledati na razvoj vseh občin, ki so sedaj osamljene.

V okrožju je osemindesetdeset odborov inženirjev, ki odmerjajo in zašrtujejo kanale in ceste, o katerih se ve, da so napačno zapisane in odmerjene; nadalje je tu štiriindesetdeset postavodajnih korporacij, ki izdajajo nasprotnože si odredbe. Mestni inženir Jakob L. Crane je dejal, da je za mesto eminentnega pomena, če bi bili vsi načrti v skladnosti glede na bodočnost čikaškega mesta.

Vsi navzoči so bili potem mnenja, da morajo vsi merodajni faktorji v čikaškem območju delovati za enotnost vseh načrtov, ki merijo na mestni razvoj.

Privatni detektiv: rak-rana Amerike.

Vse agenture se počajo z razbijanjem stavk in izkoriščajo družinske prepire.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Samo v New Yorku je več sto privatnih detektivskih agentur in razmeroma toliko jih je tudi v drugih večjih ameriških mestih. Čitatelji časopisov imajo nekoliko pojma o delovanju privatnih detektivskih agentur, odkar je Balanov v Chicagu razkril detektivsko špijonažo v delavskih organizacijah. Toda Balanov je le malo popraščal nekatere večje agenture, ki izbirajo svoje finančne irtve med bojazljivimi kapitalisti s kovanjem "rdečih zarot".

Privatne detektivske agenture se lahko dele v dva razreda: v prvem razredu so tiste, ki se v glavnem pečajo z razporečnimi prepri, posttrani pa z razbijanjem delavskih štrajkov; v drugem razredu so pa razbijalci stavk in razporeke jim donajajo postranski business.

Kako privatne detektivske agenture operirajo med preprijljivimi bogatini, naj služi sledeči vzgled: Neka bogatinka je najela privatnega detektiva, naj zasleduje njene soproga, o katerem je sumila, da ima tajne ljubavne zveze s drugimi ženami. Detektiv je dnevno poročal ženi na tak način, da je podžigal njeno ljubosumnost bolj in bolj, v resnici pa se ni brigal kaj počenja soproga. Končno je soprogo, ki je bil nedolžen, naglo odpotoval nekam na zapad in seboj je vzel ženo. Ko sta se vrnila domov, je našla ženo kup pisem od detektiva, ki je redno poročal v njeni odsotnosti o "slabih potih" in "ljubavnih sestankih" njenega soproga. Detektiv pa ni vedel, da je bil soprogo z ženo na zapadu. Tedaj je spoznala, da jo detektiv vleče in šla je v detektivsko pisarno ter ošle sleparje. Gospodar agenture so pa je sirovo rekli in predložili račun za več sto dolarjev. — "Ako ne plačate, povemo vašemu moču, kako ste ga zasledovali in on bo moral plačati," je rekel gospodar. Žena, ki se je zbalala močve jeze in sramote, je plačala.

Drugi slučaj: Deklica, stara 18 let, je živela z mnogo starejšo sestro, katere ji ni pustila nikamor s doma ob večerih. Mlajša sestra se je končno uprla in se preselila drugam. Starejša sestra, sumeč, da ima deklica kakšno tajno zvezo, je najela privatnega detektiva, da zasleduje mlajšo sestro. Detektiv, mlad prefriganec, se je sestel z deklico in jo slekterno noč vodil po kavarnah in kabareih. Mesec dni sta deklica in detektiv živela razkošno na stroške starejša sestra in v tem času je detektiv zapeljal dekle, ki je bilo prej potišeno. Naposled je starejša sestra prejela od detektivske agenture velik račun in poročilo, da je "detektiv odkril, da je njena sestra moralno propadla ženska".

Bivši guvernator države New York Whitman je pred dvema letoma izjavil, da je množenje privatnih detektivskih agentur jako sumljivo in da je treba agenture preiskati. Takrat so poročali, da agenture prajemajo največ grafa v zvezi s stavkami. To je ubilo preiskavo, o kateri ni od tistega časa nič več slišati.

Centralni svet delavskih strokovnih unij v Greater New Yorku je te dni sprejel resolucijo, v kateri odločno zahteva preiskavo delovanja Williama J. Burnsa in vseh drugih privatnih detektivskih agentur v državi New Yorku.

50 milijonov delavcev organiziranih na svetu.

Velik napredek v zadnjih desetih letih. — Nemčija je na prvem mestu.

Amsterdam. — (Fed. Press.) — Približno petdeset milijonov ljudi je organiziranih v delavskih strokovnih unijah po vsem svetu. To je razvidno iz statističnega poročila Mednarodne zveze strokovnih unij, ki ima svoj sedež v Amsterdamu. Ob koncu leta 1921. je bilo 46.500.000 delavcev organiziranih v štirinajstih glavnih deželah. Število se je več kot potrojilo v zadnjih desetih letih; leta 1912. je bilo le 14.500.000 tradeunionistov na svetu.

Nemčija je na prvem mestu s 12.680.000 organiziranimi delavci; nato sledi Rusija, ki ima 6.900.000 delavcev v unijah; Anglija 6.600.000, Združene države 5.200.000, Italija in Čehoslovakija po 2.000.000, Španija 1.500.000, Francija in Avstrija po 1.000.000, Belgija 920.000, Poljska 820.000, Mehika 710.000, Avstralija 680.000, Holandija 660.000, Indija 500.000. Potem sledi druge države, ki imajo manj kot pol milijona.

Amsterdamska internacionala, ki je socialističnega značaja, trdi, da je v njenih vrstah 24.400.000 organiziranih delavcev. Rdeči internacionalci v Moskvi se pripisujejo sedem milijonov. Okrog 6.600.000 delavcev je v "nevtralnih" organizacijah, 3.900.000 v Ameriki, 1.800.000 v Hirsch-Dunker in drugih neodvisnih unijah Nemčije in Čehoslovakije, Poljske, Francije, Švice in Holandije. Konfesijske (katoliške) unije imajo po tem poročilu 1.300.000 članov, in sicer 665.000 v Španiji, 250.000 v Nemčiji in 100.000 v Italiji.

Naposljed je še 5.000.000 delavcev, ki jih amsterdamsko poročilo prišteva h "drugim organizacijam". To je kolektivno ime za vse delavске unije, ki ne spadajo k ž omenjenim organizacijam.

Stroke v amsterdamski internacionali so razdeljene kot sledi: 3.700.00 kovinarjev, 3.000.000 transportnih delavcev, 2.500.000 stavbinih delavcev, 2.100.000 navadnih (neizurjenih) delavcev, 1.800.000 rudarjev, 1.700.000 tekstilcev, 1.500.000 agrarnih delavcev, 1.000.000 civilnih nameštencev, 1.000.000 pisarniških uslužbencev, 900.000 krojačev, 800.000 živinskih delavcev, 600.000 tiskarskih delavcev, 300.000 lončarskih delavcev, vseh drugih strok pa 500.000.

AMERIKA IMA LASTNO TUTOVO GROBNICO.

Washington, D. C. — Amerika ima kakor daljni Egipt tudi svojo Tutovo grobnico.

Ta razvalina ima ravno take velike važnost za razkrivanje spominkov na starodavne narode kakor egipčanska kraljevska grobnica, ki sta jo zasledila pred kratkim Američan Carter in Anglež Carnarvon. Izkopine "američke razvaline" dokazujejo na isti način civilizacijo nekega starodavnega plemena.

Na desnem bregu reke Rio de las Animas Perdidas — reke izgnanih duš — v Novi Mehiki, je razvalina predzgodovinske hiše, ki je služila za komunistično hivališče neimenovanega indijanskega plemena; čigar člani so bili prejkone neposredni predniki sedanjih Indijancev s imenom Hopi. Prekopavanje te razvaline, ki traja že več let, je tvorilo največje znanstveno podjetje svoje vrste v tej deželi. Doslej pa je kraj šele deloma preiskani, in znanstveniki upajo, da bodo nadaljne preiskave razkrile zgodovino zapada iz časa pred več kakor deset tisoč leti.

Gorkij opusti politiko?

Berlin. — Pisatelj Maksim Gorkij, ki se nahaja v zdravilišču blizu Berlina, se ne bo več peščal s politiko, ako ozdravi. Tako pišejo berlinski listi. Gorkij je beže dejal, da pojde v Prago, ako izbruhne komunistična revolucija v Nemčiji. Če ozdravi, namerava izdati svetovno revijo, ki bo posvečena samo znanstvu in umetnosti.

Lov na vodkarje v Rusiji.

Moskva. — Sovjetske oblasti so ponovile lov na prodajalce in izdelovalce vodke (rusko žganje). Okrog 500 oseb je bilo aretiranih. Moskovski listi sarkastično komentirajo: "V Rusiji bo kmalu kakor v Ameriki."

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Zmaga krojaških delavcev. Krojaški delavci v Bostonu, ki izdelujejo ženske obleke, so končali stavko z zmago. Dobili so 10 odstotkov zvišanja meze in priznanje unije. 3350 delavcev je deležnih zmage.

Dvanajst ur! Holtova tovarna za traktorje v Stockholmu, Calif., je skočila z osemurnega na dvanajsturni delavnik. Lansko leto so delavci delali osem ur. Z novim letom je lastnik zahteval 40 minut čezasa, zdaj pa je delavcem enostavno zapovedal, da morajo delati 12 ur dnevno, ali pa pustiti delo. Nekateri so res pustili, drugi pa garajo štiri ure več. Mezda znaša približno 45 centov na uro. Delavci niso organizirani.

HARDING SE JE ODFELJAL NA POČITNICE V FLORIDO.

Washington, D. C. — Predsednik Harding se je s svojo ženo in družbo odpeljal iz Washingtona na pot v Florido, kjer misli ostati mesec dni na počitnicah.

Ko je bilo že vse pripravljeno za pot in ko je bila še cela družba zbrana, da se odpelje s predsednikom, je bilo nenadoma izdano sodno povelje, naj pridejo zvezni glavni pravdnik Daugherty, nadalje A. D. Leaker in John Barton Payne, ki so se namenili odpotovati s predsednikom, v arde na tukajšnje sodišče. To je povzročilo precej razburjenja med družbo. Končno pa se je posrežilo pravnim zastopnikom imenovanih treh doseči sporazum s zveznim pravdnikom Gordonom, ki je pristal v to, da bo njihova zadeva odložena za sedaj na nedoločen čas.

Če bi šlo za to ali ono delavsko družbo, bi skoro gotovo zadeva ne bila odložena.

Einstein je postal slaven na Španjoku.

Madrid. — Nemški profesor Albert Einstein, ki je po svoji teoriji o relativnosti zaslovel po vsem svetu, je odprl v Madridu serijo predavanj in naenkrat je postal popularen med Španci. Listi dnevno pišejo o njem dolge kolone in na njegovih predavanjih se kar tiso ljudi. Madrid je sprejel Einsteina s velikim ognjem navdušenja, kakor vsaki kakoga slavnega bikobora.

Pismo iz Rusije.

Moskva. — (Piše Anise, korespondentka F. P.) — "Rdeča nedelja" 22. januarja je bila praznik za vso Rusijo. Delavci so se spominjali žrtve, ki so padle v krvavem masakru pred Zimsko palačo leta 1905. Takrat je rusko ljudstvo izgubilo vero v carja. Bil je začetek sedanje revolucije.

Tisoč delavcev je bilo ustrajnih na mestu in tritisoč je obležalo ranjenih v anegu. Kri je pordečila sneg na Nevskem Prospektu. Delavci so šli v mirnem izprevidu pred zimsko palačo, da predlaže prošnjo carju. Dve leti je vladala velika nezadovoljnost v Rusiji. Rusko-japonska vojna, najbolj nepriljubljena vojna, katero je vodilo par roparskih imperialistov carističnega režima, je bila pravkar končana. Nepokoje v petrogradskih tovarnah je bil velik. Unije so se brzo organizirale, ali v njihovih vrstah so bili tajni policisti kot provokatorji.

Pap Gapon je tisto noč posetil sejo revolucionarjev in proklel carja ter porval navzoče, naj se odselijo bogo ne več s molitvami in prošnjami, temveč z orožjem v rokah. Še danes ni znano, koliko je bil pap Gapon revolucionarja in koliko provokatorja. V začetku leta 1906. ga je tajna revolucionarna skupina obsodila na smrt kot špijona in obsejen je bil vpričo množice, ki je postal poveljnik policije v Petrogradu za Kerenskija — danes pa je koncesionar britske vlade v Palestini.

Početna konferenca tretje stranke.

Washington, D. C. — Federated Press. — Na početni konferenci tretje stranke, ki se je vršila predzadnji teden v tem mestu pod pokroviteljstvom krajevnih podružnic kmečko-delavске stranke, socialistične stranke in lige za industrijsko demokracijo pa drugih naprednih organizacij, so prišli do zaključka, da skličejo vzajemno narodno konvencijo v svrhu ustanovitve nove politične stranke po zgledu angleške delavске stranke.

Glavni govorniki na omenjeni konferenci so bili newyorški socialistični kongresnik London, bivši poslanec John Raer iz North Dakote, Mrs. Lucy R. Swanton, Edwin Evans, Western Starr, Wm. Mahoney in Wm. A. Toole iz Baltimora.

Izvoljen je bil osrednji izvrševalni odbor iz dvanajstih članov, zastopajočih razne neodvisne politične skupine, ki so se vdeležile konference. Ti člani imajo izdelati do prihodnjega meseca konvencijni program. Pri tem delu jim bodo pomagali narodni odborniki teh strank, da bo tako lažje dosežena skladnost lokalnih skupin in posameznikov.

Kakor so nekateri govorniki poudarjali, je lanska izvolitev kakih dvajsetih naprednih senatorjev in poslancev dokazala, kako nujno potrebna je ustanovitev tretje politične stranke, ki naj bi združila razne neodvisne in napredne skupine v delu.

Western Starr, ki je član eksekutivnega odbora washingtonske podružnice kmečko-delavске stranke in jako odličen opazovalec političnih amernie v tej deželi, je rekel med drugim tudi tole:

"Ta splošna nezadovoljnost napeljuje človeka k zaključku, da so bili dosegle razni ljudski interesi zanemarjeni, če še ne kar naravnost izdajani in prodajani po tistih, ki jim je ljudstvo poverilo svoje zadeve. Človeku se nehoče vtiljuje misel, da so organizacije večinskih strank v razsulu in umranju in da skoro izginejo s političnega povzraja.

"Na washingtonski konferenci je bilo nekaj opazilic, ki se je protivila predloženemu programu, ali splošno razpoloženje je bilo za novo politično stranko. Edini način, kako izraziti ekonomično učenje in mnenje v politični obliki, je politična organizacija, ki bodi prosta vseh tradicij in obveznosti do sedanjih vodilnih političnih strank. Politčna izrazitev naše javne politike mora odgovarjati našemu ekonomičnemu in industrijalnemu razvoju. Razlike med političnimi privilegiji in lastninskimi pravicami, ki jih je popolnoma potisnilo v ozadje naglo razraščanje industrijalizma, morajo biti razraščene in vzpostavljene.

"Nasplošno je čutili," je naj nova pojmovanja pravičnosti daljšal Mr. Starr, "da zahtevajo socialni odnosi in industrijsko delavnost, ki je odvisna od rabe javne ali socialne sile za obstanek in operacijo. Ta delavnost pa ne sme in ne more biti orodje ali sredstvo za izrabljanje javnosti in splošnosti v svrhu zasebnih koristi."

Starr je opozoril poslušalce na to, da ne vpogtevajo zagovorniki tretje stranke tehničnih ali mehaničnih težkoč, ki so v tesni zvezi s ustanovitvijo nove politične stranke — da ne vpogtevajo dovolj finančnega vprašanja.

H koncu svojega govora je Mr. Starr še pristavil: "Politične stranke so organizmi, politične stranke imajo življenjske funkcije dobo, potem pa poginejo, ka je. Rode se, rastejo, preživijo."

SPIRITUALIZEM

Demonstriranje posmrtnega življenja, vsako nedeljo ob 2:30 min. popoldne.

ZASTONJ.

3437 Ogden Ave., v dvorani št. 4 agoraj blizu Trumbull Ave., Chicago, Ill.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, kmetji, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani pivski, je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi shirko sodov, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalnice hrane dajmo primeren popust pri večjih naročitih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2687-39 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calkins, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 51, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnične oddelke Blas Novak, gl. blaginjski John Vegrich, urednik glasila Jado Zavrtelnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POTRNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenbhar, Box 276, Harborton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Elv, Minn., John Tordoli, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gerich, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Jakov Ambrosi, Box 386, Meen, Run, Pa.
John Grodaj, 14831 Papper Ave., Cleveland, O.
VZHODNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., na jugotopod.
Max Mars, Box 108, Buhl, Minn., na severozapod.
Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:
Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Semrak, 5609 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6504 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor:
Predsednik: Frank Alek, 5124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Johs Owen, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Shuk, 5404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.

POŠTNI — Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika se pošljejo Predsedništvu S. N. F. J., 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NAŠLOVE: Bolnišice tajalstvo S. N. F. J., 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se pošljejo gl. izvrševalnega odbora in Jednote vrhlo se našlove: Tajništvo S. N. F. J., 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošljejo na naslov: Blaginjsktvo S. N. F. J., 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse priitbe glede posiljevanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Frank Zoltu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.
Vsi posilji na gl. posetni odsek se naj pošljejo na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, namerila, oglasi, naročila in spisi vse kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2687-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

kor to delajo val organizirani, kadar so isven harmonije s okolico."

LISTNICA REDNOSTVA.

Italijanska lira je bila pred vojno vredna okoli 95 vinarjev avstrijskega denarja.

Wisconsin. — Listnica uredništva se ni tikala vas, ki o tem vprašujete.

Listnica uprave.

Pri oglasu pokojnega J. Jamnika priobčen dne 27 in 28. feb. t. l. se je vrnila pomota in sicer on je bil član društva Sv. Jozefa št. 29, J. S. K. J. in ne št. 120, kakor se je čitalo v oglasu.

PRODA SE 16 akrov zemlje zaraščeno s lesom, blizu mesta in jezera v državi Michigan za vsoto \$300.00, na lahke obroke. Pišite ali se oglašite na "Farm", 3820 West 22nd St., Chicago, Ill. (Adv.)

NA PRODAJ lepa ugodnost za samo \$2500 kupite tri nadstropno hišo. Prodajalna in štiri sobe spodaj, elektrika in gas. Mala hiša od zajej. Oglašite se na 1627 So. Morgan St., blizu 18. ulice. (Adv.)

PRODA SE MALA — trisobna hiša električna razsvetljava in druge ugodnosti. Oglašite se pri lastniku na naslov 3223 So. Kenenaky Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Posebna prodaja — polovična cena.

IMPORTIRANE HARMONIKE

PREJELI PREDNO SE JE VZDIGNILA CARINA.

Novo vrste, posebno močne, glasno godbe, hrani izdelati.

Te harmonike so novejša in boljša materiala, še posebno tipične, ki so najboljše vrste in boljša izdelka.

Dobro les, krasno izdelane, posebna moč, izvrstno dobro meh in vagon se obravnavajo in obdržati s skrbnim, tedni glasni ključ, uspejni sapenci.

HARMONIKA No. 65, dvostrana — 51 ključev, 5 basov. Cena,\$50.00 (Redna cena \$11.00).

HARMONIKA No. 67, dvostrana — 12 ključev, 4 bas. Cena,\$60.00 (Redna cena \$13.00).

HARMONIKA No. 69, dvostrana — 19 ključev, 5 bas. Cena,\$65.00 (Redna cena \$14.00).

"Napitite vaše tino in vašo poslušnost, povežite številke in črke, katere harmonika vsebuje, politično s sredstvom 40 centov se politične črke in se harmonika po glasbi potem kadar so vas je priprava na vaš dom. Sadrževanje harmonika ali pa vrzemo denar. Pišite na naslov."

UNION SALES COMPANY,
Dept. 228
15 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Otrokovo prvo leto

Njegov pravičen začetek v življenju je odvisen od hrane, katere prejema v prvih dvanajsetih mesecih svojega življenja. Od hrane, ki ustvarja močno kosti in trdne noge in ki mora biti zdrava in redilna, ki ima dober okus in se istočasno lahko in dobro prebavlja. Če ne morete dobiti vašega otroka naj bo

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)
vaša prva misel. Zdravniki jo zelo priporočajo in predpisujejo.

Polovica te mase in 1/2 The Borden Co. New York, in prvih šestih tednih hranite otroka s kondenzirano mleko in sladkorjem. To je tako enostavno in tako koristno.

Nemški valpet.

Josip Jurčič.

(Dalje.)

"Usnjaj Rapas iz vasi N., torej me je pobral, zavlil v svoj kožuh in nesel domov kakor mlado mačko. Mož je bil že precej priletni vдовее in ni imel svojih otrok. Ker me je ravno na sv. Luko dan dobil in v resni našel, so me krstili za Luko Resarja. Njegovе dekle so me vzredile. Imel je ta dobrotnik moj z menoj tisto potrpljenje, katerega se je moja prava mati bala ali ga ni mogla imeti. Zakaj saj veste, da je otročja reja najkasnejša in najslabša na svetu. Prakiša, tele ali kaj drugega gospodar doredi v dveh letih in ima nekaj dobička od tega, otroka mora gledati in obirati leta in leta. In kaj ima od tega? Ko bi svet vse to premislil, bi bolj vedel, kaj je četrta zapoved. Tudi jaz nisem ničesar pomislil. Kako sem bil možu hvaležen v dejanju, Vam bom povedal!"

"Nikdar ne bi mogel pozabiti, kako mi je bilo tačas pri sreči, ko sem zvedel, da nimam ne očeta ne matere in da me je usnjaj Rapas v hosti dobil, kakor ježa v roso. Do devetega leta sem mislil, da je usnjaj pravi oče moj. Za prvo izpoved smo hodili fantje k nauku. Jaz nisem bil neroden glava, zato sem bil eden prvih. Tudi za moč se nisem ustrašil nobenega vrstnika in poreden sem bil, kakor nobeden. Kdor se mi je zameril, ta je bil tepen. In ob neki taki priliki mi je nekoč eden tovarišev očital, kdo sem in kaj sem, kakor je menda slišal pogovor med starejšimi ljudmi."

"Mislim, da bi bilo bolje, da bi bil to poprej zvedel, ko sem bil še manj pri pameti. Zakaj od tačas sem izpremenil svojo naravo. Nič več nisem bil tako rad v družini, zdelo se mi je, da mi bodo povsod v oči metali, da sem in hoste doma. Luka Resar!! Očeta svojega — tako sem klical usnjajja — nisem hotel povpraševati. Da je res, kar sem zvedel, mi je pričalo še moje ime."

"Pa mlad človek se vsega navadi in sčasoma vse pozabi. Tako tudi meni kmalo ni bilo več dosti mar. Četudi je bil starič moj trd,

malobeseden in največkrat slabe volje, uvidel sem vendar, da me ima rad. Za drugo se nisem zmedel. Dela nisem pogrešal, kruha tudi ne."

"Izučil me je bil strojarstva in ko sem bil odrasel, sem ga spremljal, kamor je šel, prodajal in njim po semnjih, kupoval kože, in kjer je bilo treba, povsod sem bil. Zaupal mi je, kakor sam sebi."

"Večkrat mi je dejal: 'Fant! Priden bodi, jaz, svojih reči ne bom nesel na oni svet.' Bil je pa najimovitejši v vasi. Tako sem vedel, da misli mož zame skrbeti in lahko bi bil do današnjega dne imel česar bi bil pozelel, ko bi bil takšen kakor drugi."

"Osemnajst let sem bil star. Tovarišev nisem imel, zato ker jih nisem iskal. Drugi fantje so hodili svoja pota, jaz pa svoja. Skoraj vsi so bili jezni name, ker so vedeli, da bi lahko dal za pijačo, toda nisem hotel. To pa je bilo starem mojemu posebno pogodi. Dal mi je denarja, kolikor sem hotel."

"Pri sosedu so imeli krčmo. Tjakaj sem zahajal zvečer in sem ga po malem pil sam. Pa ni mi bilo le zavoljo vina. Sosed je imel tudi lepo hčer moje starosti. Liza je bila najljubše dekle, kar jih je prihajalo v nedeljo k maši. Bila je tudi izkolana v mestu, zna la je pisati, brati in nemško govoriti. Midva sva govorila tako, kakor sem jaz znal, in bila je zadovoljna s tem, kar sem ji jaz povedal. Tako sva se pobogala do dobrega in skoraj vsak večer sem bil tam. Drugi mladi ljudje so to reč kmalu svedeli in ni ga bilo, ki bi se upal ispodrivati me, zakaj vsak me je poznal, da ni dober z menoj loviti slepih miši. Oče in mati dekličina tudi nista imela nobenega ugovora, temveč bila sta me že vesela."

"Vse je bilo dobro, dokler ni zvedel starič moj, kako in kaj. Staričava babnica mu je obtožila, kakovo in katero nevesto sem si izbral. On ni bil moje miši. Ne-koč ko sva bila po večerji sama in sem jaz hotel oditi, me vpraša: Kam si namenjen fant?"

"K sosedu!"

"Po kaj? Zakaj bi ne šel spat?" je dejal.

"Kozarec vina bom popil in

potlej grem takoj spat," rečem jaz."

"Tam visi ključ," de moj starič, "vzemi ga in pojdi si v mojo klet po vino. Boljše je nego sosedovo, menim."

"Jaz sem se potuhnul in nisem rekel nobene. Mislim sem si pa: starost, sitnost!"

"Starič sedi nekaj časa, dene roke po mizi navzkriž in pravi: 'Luka! Kakor slišim, si se že začel ženitovariti. Jaz bi ti ne rekel ničesar; prej ali potlej se moraš. Toda dobro me poslušaj: tukaj, kjer si ubral, ne boš imel neveste. Na domačijo moje ne! Izbiraj drugod. Saj veš, da pri sosedu ni drugega nego li baharstvo. Če ti isti kisi vrisk, ki mu pravi vino, prodaja, ne prodaja svojega, in če ima lepo domačijo, ni njegova, ampak ljudska. Meni je osemnajsto dolga in drugam še Bog ve koliko. Sicer pa ti moram še povedati, da ljudi te rodovine jaz nimam rad, četudi se ne prepiram s njimi. Prevzetnečem in baharjem in pohajkovalcem Bog svojega blagoslova ne da, to se vidi. Zato nečem, da bi nevesta te hiše prišla v mojo hišo. Ti si moraš izbrati gospodinj, da bo delavna, demiselna, ponikna in da bo vsaj nekaj prinesla s seboj. Kaj boš s tako, ki se dela varje in zma samo gosposke reči? Če bo nemško govorila, brala in čečkala, ne bo ti s tem ne polovičarja pripridila. Zdaj pojdi spat in pomisli, kaj sem govoril. Ni bilo zastoj, ne neumno ne."

"Jaz sem šel pač spat tisto noč in sem mislil sem in tja. Ali rekel sem sam v sebi: starost, sitnost, in ostal sem trmoglav. Pustiti je nečem, naj mi starič ne da ne toliko, kar se v oči vrti brez čkoda."

"Tako sem jaz spoštoval moža, ki mi je bil več nego oče."

"In hodil sem vasovet k sosedu odšidob kakor precej. Deklica se mi je od dne do dne bolj vraščala v srce in kakor vsi neumni mladi ljudje, sem mislil, trdno, da brez nje ne morem živeti."

(Dalje prihodnjš.)

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matice S. N. P. J.

stavili in polgravalji z mladimi čarj bele vile, a so morali v razburjeni pijanosti zbog tolike lepote hiteti za pregnanimi cvetkami. Ko se je srečala vilo udobno naigrala v hladni vodi, je legla na travo med šareče marjetice in ljubosumne zlatice. Gosti solnčni žarki so se včasli v njene oblede, da je v prijetnem občutju zaprla mirne oči in s nežnim smehljajem na drhtečih ustnicah zasnjala v široki in zdravi areči, ki ji ni vedela imena ne izraza.

Po mehki stazi je tiho prišel njen najvztrajnejši oboževalec in opreda, železniški pripravnik Tone Večerina. O, videla ga je skozi dolge trepalnice in vendar se ni mogla in ni hotela ganiti, toliko sladke cmame se je prelivalo v njenem ugodnolenih živih. Pripravnik je z razprostrtimi rokami ves srečen pokleknil kraj nje in jo obsul s divjimi poljubi. A ona se je po mašje svijala, kakor bi se topila v prijetnih sanjah in se ji je vse skupaj zdelo čudovito in neznanako lepo. Srečni tat je utrgal s tresočimi rokami bogato zlatico in jo je pobožno položil na kipeče nredije. A nenkrat so mu zagorele smajoče se oči, in kakor bi bil zavidal nedolžno cvetko, so začle njegove ustnice na njeno mesto in se niso mogle ločiti. In zdaj ji je planila po žilah vroča kri v mehkem občutju še nezaslutene sladke groze, da se je plašila iz pretesnega objema hropečega in zadihajočega se pripravnika in mu je ušla naravnost v zeleni tolmun.

V hipu se je utrnula luč one velike lepote, onega milega čudokrasja, in sanjarka je blaženoma umirala v ljubemem naročju predragrega Emila. Ali v največji zamaknenosti jo je grisel črv tel-njim, noga pa se ji ni mogla premakniti in ke vesti in sramu. Hotela je, da bi bežala pred njegove silne roke so se stezale v neskončnost.

France Lovrin je plaho gledal njeno stisko in ji ni znal pomagati. V rokah je držal svoje trepetajoče srce, ki je gorelo v rdečem plamenu gorj pod zaspane svezde, da so otemnele padale v čyrske morje, krilil je z visoko dvignjeno desnico in lepo z navdušenim poudarkom govoril ono lepo pesmico o svoji neizmerni ljubezni.

Iz morja se je sunkoma dvignil velikan, ogromen in strašen, in je z enim samim dihom upihnil silajni plamen Francetovega srca. Oblastno ukazajoče ji je pomignil s svojo velikansko luskasto roko, da se mu ni mogla upreti.

Med njim in njo se je nevidno manjšala razdalja. Njegov obraz se je po vrsti zgoščal v lice odklonjega učitelja, pozabljenega pripravnika in plahega dijaka. Ko pa se je sklonil k njej, so se ji smejale poredne Emileve oči. In šim dalje se jo je gledale, tem strahnejše so postajale, dokler se ji ni režala v lice prvotna strašna moraka po-last. V nemi grozi bi bila rada zakričala, a razdalja med njo in velikanom je začela rasti, dokler se pošast ni začela pogrezati v valove, in ni nazadnje samo še njeno strašno oko gledalo iz vode in jo priklepalo kakor s sto vezmi, da se ni mogla premakniti.

(Dalje prihodnjš.)

Stojtel
Čitajtel
Premislitel
Naročitel

Vrtna In Poljska Semena

Čas sejanja in sajenja se bliža in treba je misliti na semena. Da napravim naročevanje semen bolj enostavno in lažje, sem sestavil tri zbirke vrtnih semen.

polin. V tej zbirki so nekatera semena v večji količini kakor v prvih dveh. CENA TE ZBIRKE SKUPNO S POSTNINO JE \$2.00.

TRETIJA ZBIRKA OBSEJA: zgodnji zelent in rumeni stročji fišol, egipčanske pesa, zgodnja pesa, zgodnji fišol, rumeni stročji fišol, priljubljeni beli fišol, pesa, zelje, korenje, kumare, salata, čebula, peteršilj, zgodnji grah, pozni grah, zgodnja redkevica, poznejša redkevica, špinac, repa, čulcarska pesa, zgodnja sladka koruza in francoski motovilc. CENA ZA VSO TO ZBIIRKO SKUPNO S POSTNINO JE \$1.35.

DRUGA ZBIIRKA OBSEJA: po en zavitek sledečih semen: zgodnji stročji fišol, rumeni stročji fišol, priljubljeni beli fišol, egipčanska pesa, čulcarska pesa, zelje, korenje, zgodnja sladka koruza, kumare, izboljšane vrste, kolerabce, čebulček, salata, čebula, peteršilj, grah, redkevica, špinac, velike kumare, zgodnja bela repa, francoski motovilc, endivja, gorčica (mustard) in pelin. V tej zbirki so nekatera semena v večji količini kakor v prvih dveh. CENA TE ZBIIRKE SKUPNO S POSTNINO JE \$2.00.

Naročila se sprejemajo tudi za posamezna semena, toda naročilo mora obsejati najmanj pet zavitkov, bodisi enega ali več semen. V tem slučaju se razpošiljajo semena v posebnih zavitkih od 15 centov vsak skupno s poštnino.

Ako želite še kaka druga semena, mi pišite!

ZA NAŠE KUCHARICE.

Ravno v sedanjem letnem času so kuharice najbolj v zadregi glede tega kaj naj kuhajo, da ne bi dajale vedno eno in isto na mizo. One se zavedajo, da ima dobra večerja veliko besedo pri vzdrževanju soglasja in zadovoljnosti v hiši. Da jim pomagam pri tej težki nalogi, jim tu nudim nekaj pripomočkov.

našim kuharicam, kajti brez njih jed v Amerikinih našega okusa.

Največja med njimi so: torberjeve jagode, torberjeva peresa, nameron, štraj, malkaton oreh, malkaton cvet, španski šafran, šblee, importirana operaka paprika, čimel in mak. Zavitek vsakega imed teh predmetov stane 25 centov skupno s poštnino.

ROŽICE IN PRAVI RUSKI ČAJ imam v zalogi ter jih razpošiljam v zavitkih po 50 centov.

KNAJPOVA DOMAČA ZDRAVILA.

Influenca in druge bolezni so se zadnji čas zopet zelo razširile ter zahtevajo obilo zdravil. Skrbite, da bo Vaše telo zdravo in sveže, in da bo tako v stanu odbijati napade zavrtnih bolezni. Slaba prebava, zaslišena prsa ali vrt in druge neudolne bolezni največkrat pripravljajo pot nevarnim boleznim. Knapji nudi uspešna domača zdravila zoper take pošunljene bolezni. Vsaka hiša bi morala imeti zbirko najvažnejših Knapjovih zdravil vedno v svoji domači lekarni, da so tako pri roki za vsak slučaj. Ta zdravila so uspešna in poceni!

NAJVAŽNEJŠE MED KNAJPOVIMI ZDRAVILNIMI RASTLINAMI SO: Aloja ali lopatka, angelika, arnika, bezeg, borovnica, brinjeve jagode, dobava skorja, encijan, galun, grško semo, habab, hvošč, ali preslica, sladki janež, roža sv. Janeza, kamelica, kofra, kopriva, krčna trava, lanena moka, kapuh, lučnica, meta, močvirna detela, motovilc, omela, pelin, pibrovč kopriva, pivojšek, piprotec, revar ali divji regrat, rožmarin, šipeče jagode, smetlika, laventiroža, trnovec cvet, trnovec, trnovec, uljolica, vinška ruta, safel in žolito. Škafija posameznih teh predmetov stane 25 centov s poštnino vred.

Dalje Knapji priporočajo tudi razna olja, kakor: brinjevo olje, kafirno olje, nageljnovo olje, mandeljnovo olje, oljčno olje. Steklenica vsakega tega olja stane 35c s poštnino vred. Kdor pa naroči vsa zgoraj navedena zdravila — rastline in olja enkrat — mu jih pošljim za samo \$10, skupno s poštnino. Z vsakim naročilom pošljem tudi spis: Kaj pravi Knapj o uporabi teh zdravil.

DALJE IMAM TUDI NA PRODAJ:

1. Importirane lončene porcelanaste pipe z dolgimi cevki, importiran tobak za pipe in cigarete ter cigaretna papirke.
2. Slovenske grafofonske plošče, grafofone, plane in avtomatične plane in sivalne stroje.
3. Razno zlatino, kakor žepne in stenske ure, verišče, prstane, itd.
4. Vskakovrsto obleko, dežne plašče, čevlje, klobuke, blankete, itd.

Ali že imate moj katalog s slikami? Ako ga še nimate, pišite ponj že danes. Ga pošljem zastonj.

Naročilo priložite poštni ali expresni money order ali znamke ali denar.

ZA OBILNA NAROČILA SE PRIPOROČA

JOSEPH VOGRIC
BOX 8, STATION D
NEW YORK CITY

Dostavek: Zahvale in priznanja.

Da dekadem raznim "nevrjetim Tomanom", da je moja trgovina resno in pošteno podjetje, ki okupa svoje odlične vodne sadovnjike, navajam tu nekatera priznanja in sialna pisma od svojih doseglih kupcev.

Central City, Pa. — C. g. Vogric: Navedeni kupci so vam prav lepo zahvaljujem se pošiljatelj, stvari so pivo, ki mi je tako všeč, da bi sam ne mogel boljše izbrati. Tudi s drugimi stvarmi sem popolnoma zadovoljen. Le tako moram. Vsi učeni Felix Pogorac.

Girard, Kansas. Conjoint reži: Pridjala Vole blaga, in se vam lepo zahvalim, ker ste mi vse tako lepo poslali. Vam želim veliko sreče. Mrs. Mary Flax.

Rawlins, Wyo. — C. g. Vogric: Navedeni vam da sem sprejel vse v najkrajšem roku, kar sem naročil od vas. Vse je dobro in sem prav zadovoljen. Najaki Vam bodo s veseljem poslali, ako boste tako nadaljevali. Pošlani grafofonske plošče sole. Se vam zahvaljujem in ostajam Vsi učeni Matt City.

Patonsdale, Mich. Drazl G. Vogric: Navedeni vam

da sem sprejela plošče in sem s njimi popolnoma zadovoljna. Navedi vam lepa. S posredivcem Abe Flax.

Kempfle, Pa. — C. g. Vogric: Navedeni sem sprejela in sem prav zadovoljen s njimi. Mrs. John Draper.

Richmond, Minn. — C. g. Vogric: Drazl vam svetim, da sem grafofon sprejel in da je isti ališki. Ona Kleber.

Richmond, Minn. — Mr. Vogric: Navedeni vam sem sprejela in sem prav zadovoljen s njimi. Priporočam Vam vsem ameriškim Slovencem, da od vas grede na račun. S posredivcem Theodor Strick.

Genoa, Kans. Conjoint: Pridjala vam sem sprejela in sem popolnoma zadovoljen s njimi. Navedi vam lepo kaj reči, se bomo spet obrnili na vas. S posredivcem John Reith.

Juliet, Ill. Drazl Sir: Just a few lines to let you know that I received the goods and I am very much pleased with them. Miss Frances Zapada.

Imam še dosti drugih takih pism na razpolago, a jih zaradi pomanjkanja prostora ne morem priložiti.

NJENA POT.

IVAN ZOREC.

(Dalje.)

V topi raztresenosti, tiha in ponižna je prišla domov.

Oče je počasi dvignil žalostne oči in jo je gledal. Dolg in resen je bil njegov skrbni pogled. Nazadnje pa je mož vzdihnil in se je trudno okrenil.

Njej se je zdelo, da se mu je utrnila težka solza, ki je počasi polzela v sivo brado.

Še nikoli ni tako opazila globoke očetove žalosti, ki je zdaj bolela toliko bolj, ker je bila tiha, brez očitkov in karanja.

Tisto noč dolgo ni mogla zaspati. Očetov žalostni pogled jo je pekel v arcu. Sama sebi se je zaredala nevrčna tako dobrega očeta. Hudo ji je bilo, ker je spoznavala, da je začela očeta prav ljubiti in spoštovati šele, ko je s svojimi lahkomišelnostmi pravzaprav že zgubljala pravico do njega. Ali kmalu so se zaplete njene misli in so se začele v pijani nasladi vdajati prešernemu Emilu, potem pa se skesano in ponižno umikati k plahemu dijaku. Njegovo pesniško pismo ji je hrepence razodevalo, kako vpoče in nežno je ljubila in mlo opeva s svojim čistim arcem. Naenkrat se ji je zazdelo, da bi se v njegovem počtenem objemu oprala vseh svojih grešnih zablod.

V nemiru takih zbehanih in vročih misli je zaspala.

In sredi zelene doline se ji je na stečaj odprl svetli raj. Okoli doline so si podajali roke nizki, potlačeni grički, opasani s temnimi hostami in posejani s belimi vinskimi hrani. Iz hoste so se drobili gostoloci spevi nemotene radosti, z griča je kipele v solnčnem sijaju proti jasnemu nebu na grič so se lovili prečni vrisk, in iz vse doline ena sama prava, soglasna pesem.

Hodila je ob potoku in je metala vanj travniške cvetke, ki so se nekaj časa vrtele in sukale v komaj vidnih vrtničkih, kakor bi se ne bile mogle ločiti s svoje rodne grude, potem pa so premagane v veliki naglici in obupane odrbele v neizmerno daljo.

Ob robu goste hoste je šel mladi učitelj in ji je zamahnil s klobukom. O, kolikokrat ji je nastavljal besedo, kako prosede jo je snubil s svojimi svetlimi očmi. Ali ona mu je odmikala oči, kajti njeno hrepence je objestno sililo višje in dalje. Tudi zdaj se je sklonila in mu ni vrnila pozdrava. Glej, učitelj je tiho zalvilgal pu, popravil si puško na ramj in lepo utenil v hosti.

Za nizko vrbo se je slekla in je skočila med abegane postvri. Šumeli valčki bi se bili radi a-